

in tisto uro, ko se je hudodelstvo zgodilo, na Dunaji v neki kavarni.

Tako je preteklo več mesecev in jaz sem spoznal, da je hudodelnik vsaj za zdaj postavi nedosegljiv, ker ni bilo o njem ne duha ne sluha. Gostilničar se je, čeravno težko, popolnoma odpovedal upanji, da bi svoj denar še kedaj videl.

Ni mi treba še posebno opomniti, da je bilo tudi ime „Engelbert Breier“ izmišljeno in v tistem kraju, kjer bi bile imele biti nakaznice oddane, ni poznal nihče človeka tega imena. — — —

Kmalopoj tej dogodbi sem bil premeščen k preiskalni sodnji v mesto L. na Českem. Tam je bilo mnogo opravila, ker mi je moj prednik pustil vse v najlepšem neredu. Služba me je vezala skoro ves dan na pisarnico, toraj nisem imel dosti prostega časa. Pri nekem službenem izletu iz mesta naletim nenadoma na sošolca, nekdanjega najbližjega prijatelja svojega, katerega nisem več let že videl in tudi o njem nič slišal. Po ponovljenem prijateljstvu me hitro povabi k sebi na dom; imel je posestvo in lepo fabriko blizu tistega kraja, kamor sem bil prišel v službenih opravkih, in mi ni dal prej miru, da sem se še tisti dan z njim peljal. Ker sem bil s svojim opravilom gotov, sem se mu prav radosten podal.

Med potjo mi pripoveduje, da je oženjen in oče hčere, katera se ima tudi v kratkem omožiti. O svoji ženi mi je pravil toliko ljubeznjivega, da me je prav radovednost trla, videti njegov „hišni zaklad“, kakor mi je ženo hvalil.

Pripeljeva se na dvorišče, moj prijatelj izroči konje in voz služabniku, prime mene za roko ter me pelje v svojo rodovinsko sobo, ki je bila pri tleh in ob enem jedilna izba. Ko vstopiva, se vzdignete dve ženski v priprosti, a čedni domači obleki, ki ste prej sedeli pri mizici tik okna, kakor se je videlo, pri šivanji; prva starejša jako ljubeznjive, a mlajša popolnoma zapeljive postave in zdaj zarudelega obraza.

„Tù, Mina“, spregovori prijatelj in potisne mene malo naprej, „tù ti predstavljam svojega ravnokar zopet najdenega prijatelja in sošolca, zdaj hudega preiskovalnega sodnika v mestu. Ha, ha, Ljudmila, hči moja, nič se ga ne boj; dokler ne pride s pisarji, žandarji in drugim sodnijskim orodjem, ni nikakor nevaren.“

„Posebno, če se mi prikažejo bitja vaše ljubeznjive vrste, gospodična“, hitim jaz nadaljevati govor svojega prijatelja. „Tudi gospá bo oprostila, da tako nenadno napadem jo v njenem prijetnem domovju.“

Gospá pristopi in mi podá roko. „Prav veselí me sprejeti tukaj prijatelja svojega moža, o katerem mi je že marsikaj pripovedoval.“

Znanstvo v hiši mojega prijatelja je bilo storjeno; pri obedu sem imel priliko spoznati res vrle lastnosti hišne gospodinje, katera je bila ravno tako modra, kakor ljubeznjiva. Hči Ljudmila, dasiravno še malo plašna in molčeča, zdela se mi je popolnoma matrne narave in lepote, tako da sem res zavidal moža, kateremu je bila namenjena.

Med pogovorom pravi prijatelj moj: „Saj si tudi lovec, ne?“

„Le tako imenovani nedeljski lovec“, odgovorim, „čveteronogati zverini še nisem posebno veliko žalega storil.“

„Sodnijska gospoda je bolj na dvojenogate zverine dresirana“, nadaljuje moj prijatelj smehljajoč se. „Vendar mislim, da boš vedel človeka in pesá ločiti od zajca, toraj te povabim za nedeljo in pondeljek, ko sta ravno dva praznika skup, k sebi. Prišlo jih bo več, prvi dan bomo streljali po gozdu, drugi dan pa domá z buteljami, ker bo — Ljudmila, ne bodi rudeča kot škrlat —

zaroka moje hčere. Pri tej priliki boš spoznal tudi njenega ženina, gospoda žl. Planavskega.“

Ljudmila postane rudeča kot pirih.

„Gratulujem, gospodična“, pravim jaz, „ker sem že naprej prepričan, da mora mladenič, katerega ste si vi izvolili, biti zbirka vseh prednosti moškega spôla.“

„No, no, to ravno ni“, govori oče, „a vendar je možak, kateri se mora vsakemu prvi hip prikupiti. Pa saj ga boš videl in potem sam sodil, ker veš ceniti človeško blago.“

Že pozno v noči se odpeljem od gostoljubne hiše, kjer se je meni, neoženjenemu samcu, prav domače zdelo, zastavivši prijatelju besedo, da prihodnja dva praznika gotovo pridem. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Največi most na svetu* so pa ravno zdaj dodelali Amerikanci v mestu St. Louis čez največo (zavolj razvoja više 750 milj) reko Misisipi. Most je stal svojih 20 milijonov gold. Dodelali so ga v 7 letih. Njegovi stebri so 78—111 čevljev globoko spuščeni v skalnata tla, ki se dosegajo komaj 60—90 čevljev pod blatnim dnom rekine struge. Železni oboki, kateri se mogočno spenjajo od stebra do stebra tehtajo 112.000 centov. Ves most, 270 sežnjev dolg, ima 2 oddelka ali stropa. Spodnji strop je za železnico, zgornji pa služi potcem in voznikom.

* *Čudna bratovska ljubezen*. — V Celji je stal one dni neki Luka M. pred porotniki, obdolžen, da je svojega tovarša C. umoril. On sam je tajil, al priče so dokazale, da je le on mogel biti morilec, ker je bil z umorjenim sam v hosti in na-nj jezen, in da je do smrti zadeti C., predno je umrl, sam izrekel: „Luka me je!“ Porotniki so bili po vsem tem prepričani, da je on morilec ter ga spoznali krivega, sodnija pa ga je obsodila k smrti na vislicah. Ko zatoženec sliši, da je k smrti obsojen, se zgrudi na tla, morali so ga nesti iz sodnijske sobe. Prišedši k zavesti pa pokliče svojega zagovornika in mu razkrije skrivnost, da namreč ni on morilec, marveč njegov brat, to vé vsa rodovina njegova; on je vedé, da bo zarad tatvine že tako v ječo obsojen, hotel še kazni, ki gré bratu zarad umora, na-se vzeti, tako so se domá zgovorili; sedel bi bil za brata, a na vislicah za-nj umreti noče, to uniči vso rodovinsko pogodbo. Zagovornik naznani vse to nemudoma sodnji, katera pošlje komisijo po brata; pa komisija ga sreča že na poti gredočega k sodnji, kateri se je hotel sam izdati, ker je slišal, da je brat k smrti obsojen, česar ni pričakoval. Zdaj se je preiskava vnovič začela, smrtna obsodba pa, se vé da, pride ob veljavo. To je res čudna bratovska ljubezen, ki bi bila kaj boljšega vredna.

Naši dopisi.

Iz Marije Zvezde v Bosni. V. L. — Iz Dunaja so nas opomnili, naj bi skušali sušenje češpelj, ki je po Bosni že tako bolje kakor drugod, še kaj zboljšati. Tu mi pride na misel, da so „Novice“ nekdanj to reč popisovale in če se ne motim, tudi zboljšano bosensko sušilnico priporočale ter njen obris prinesle. Ako je tako, kakor mislim, da imajo „Novice“ obris zboljšane bosenske sušilnice, jih lepo prosim, naj blagovolijo mi poslati tisti obris,*) tisti list „Novic“ in popis tistega obrisa, bomo skušali enako sušilnico napraviti in djansko pokazati ljudém, katera sušilnica je boljša,

*) Obrisi in popis prejmete pod križnim zavitkom.

potem bodo segli gotovo po bolji, kakor že spoznavajo, da trapisti znajo bolje orati kakor oni sami in jih že posnemajo. — Kuga živinska je vedno pri nas — pa tudi leži po polji in ob cestah, celó po dvoriščih, za kugo crknjena mrhovina, kjer se psi in krokarji itd. dobro gosté. Pri nas v hlevu, hvala Bogu, je vse zdravo, pa tudi noben tujec ne sme blizo — vse je zaprto z dobro ograjo.

Iz Zagreba 8. avg. (*Vabilo*.) Predragi bratje in tovarši! Kakor Vam je znano, imeli bomo hrvaški učitelji 25., 26. in 27. t. m. splošni svoj zbor v Petrinji. Pri prvi naši skupščini v Zagrebu l. 1871 so bili Slovenci prvi, ki so nam prijazno v velikem številu podali roko ter se z našim delovanjem po bratovsko zanimivali. Nadejamo se, da je tudi zdaj med nami ljubezen ravno tista, kakor poprej, in da bo zopet naš premili in predragi brat Slovenec prvi, ki bo v naše kolo prišel ter nas zopet z bratovsko ljubeznijo spremljal pri našem delu. Srce nam je veseleje in pogumneje, kedar vidimo vrle naše brate okolo sebe. Pridite toraj Vi vrli sokoli premilih nam slovenskih planin in dolin, pridite, da Vam zamore brat Hrvat zopet podati svojo roko in Vam s svojo gostoljubnostjo postreči. „Pristupnice“ dobivajo se pri „mjestnom odboru II. obće hrvatske skupštine u Petrinji“ po 1 gold. Vožnja na železnicah in parobrodih znižana je za 33%. Skrbeli smo, kolikor se je dalo, da bode ne le duševne hrane, ampak tudi prijetne, hrvaške zabave. Pomoz' Bog!

Za centralni odbor II. obće hrvatske učiteljske skupštine:

Ivan Filipović,
predsednik.

Ljudevit Tomšić,
tajnik.

Iz Istre 8. avg. — Ako hoče Bog, Istra bo imela letos dobro letino, žita je mnogo in dobrega; samo se bojimo, da nam ne bi izkalilo, ker ga ne moremo mlati zavoljo deževanja; pod streho ga ne moremo spraviti, kozolcev nimamo, družih pristreh tudi ne. Grozdja je vse polno, njegova bolezen se redko zapazi, po toplejih krajih se najde že zrelega. Naša železnica se je počela lepo delati, delavci so mesec dni delali brez znati za dnine; ker so jih pa potle slabo plačali, so mnogi pobežali; ki so ostali, so skoraj sami Lah. Ljudje in živina so za čudo zdravi, ker so do zdaj toliko pomankanja trpeli; se vidi, da je „glad dober lečnik.“

V Gorici 7. avgusta. — Še dobro, da imamo vsaj v materialnem oziru dobro letino — v moralnem je presneto slaba. Ne vem, ali izlezemo letos iz škandalov, ali ne. Uni dan je bil naš gimnazij „junak“, potem je prišlo nekaj družega, ki pa ni še zrelo; potlej nekateri naši ljubeznjivi domači časniki, in zdaj — Rudolf grof Attems-Zemljar*)! On je namreč tista visokorodna oseba, katero sem v zadnjem dopisu v zvezi s pohujšljivo krido omenil. On je junak Goriškega „kracha“. Imena njegovega nisem hotel jaz prvi povedati; zdaj pa, ko vsi časniki o njem govoré, ni treba, da bi „Novice“ molčale. Gosp. grof je neoženjen, lahkomiseln bonvivant, kakih 45 let star. Vsa omika njegova je v tem, da je v muziki izveden, pa dober lovec; družih aristokratskih lastnosti nima. Ali prav to, da ni trd aristokrat, marveč da je imel nekaj demokratičnega na sebi, bilo je vzrok, da so se ga meščanske in politične stranke za vsako potrebo posluževale in njegovo lepodoneče grofovsko ime mnogokrat zlorabile. Že za Bobič-evih**) časov je bil grof „Rudolf“ (tako so ga vulgo klicali) „factotum della città“; brez njega ni je

bilo mestne volitve, ni ga bilo mestnega starešinstva. Včasih se ga je posluževala tudi vlada kot posredovalca med ekstremno stranko in „dobromislečimi“. Odkar se je tudi pri nas vdomačil vulgarni liberalizem, vdal se je — se ve da — tudi grof R. môdi. Kajti, kdo bi hotel biti nemodêren? Od tistihmal ni tudi več hodil v veliko (stolno) cerkev „fagôta“ piskat. Zarad muzikalne spretnosti(?), prav za prav, ker je bilo mogoče le v tej stroki porabiti ga, bil je R. večni ravnatelj. V ostalem je bil dobrosrčen človek; na materni grajščini v Kviškem je vsako leto nadzoroval trgatév. — Da je mož precej denarja potreboval, to se je vedelo, ali, da je tako globoko zabredel v dolgove, tega ne bi bil nihče verjel. Celó pohujšljivo dela njegovo sedanjost krido to, da je veliko menjic s ponarejenim podpisom izdal. (Pravijo, da je materno in sestrino ime zlorabil.) Najhujše pa je to, da je poslednji čas, ko je bil v zadregah in je bil začel misliti na beg, denarje pobral, kjer in kakor je mogel — od podoficirjev, trgovcev in obrtnikov, od ljudi vseh stanov, od priprostih dekel celó. In tako je veliko ubozih ljudi poškodovanih in mrmranje in pohujšanje grozovito. Smilite se nam njegova mati vdova (nekaj ena prvih aristokracinj) in sestra (neomozena), katerima neki skor vse premoženje poberejo, ker so bile menda nekatere menjice skupne. Sicer pa natančnega nihče še ne vé, dokler sodnija stvari ne pojasni. Govori se, da je dolga samo Rudolfovega 150.000 gold. Sestrine obligacije (v Trstu shranjene) je neki tudi odnesel. Kam se je obrnil, živa duša ne vé; gotovo je le, da ga je zmanjkalo 24. julija in da je od tukaj šel v Trst. — Grof R.-fov „krach“ je vse mesto tako prevzel, da mnogi še drugih takih krid prerokujejo; in vsi takim govoricam verjamejo. — V Gorici imamo vse polno novih ulic. Lanskega decembra so eno imenovali „Franc-Jožefovo“, letos pa, o Petrarka-vi slavnosti, so dali drugi, tik mestnega vrta, ime „Petrarka-va ulica.“ Znano je pa, da je naš Preširen pravi Pretrarkovič, in da je Preširnov „kultus“ med „našimi“ zdaj še bolj en vogue, ko Petrarka-v pri Lahih. V Gorici — dalje — „smo“ z Lahi dobri prijatelji; saj „smo“ bili povabljeni k Petrarka-vi slavnosti. Kaj je tedaj naravnije, ko da se dá eni ulici ime „Via Preširen.“ Liberalizem in kosmopolitizem nam gotovo to prineseta. — V torek ali v sredo prihodnjega tedna (t. j. 11. ali 12. t. m.) pride novi naš namestnik g. baron Pino v Gorico. — Pretekle dni je tako bilo tukaj, kakor o poznem jesenskem času; danes je spet po večdnevem odjužnem vremenu krasen dan. Poročila o letini so čedalje ugodniša. Tudi na Ipavskem (razen Št. Vida in nekaterih družih neobširnih prostorov) bo vendima veliko bolja, ko se je mislilo po burji sred junija.

Iz Trsta 10. avg. — Preteklo sredo je bila krog Trsta velika nevihta in zgodilo se je več nesreč. Zraven pokopališča Tržaškega je vdarila strela v hišo, kjer ste ravno dve dekleti vedrili; zadene ji strela in prva obleži mrtva na mestu, drugo so prenesli v bolnišnico, kjer pa je tudi drugi dan že umrla. V Zavlah na Isterski cesti pa so isti dan našle smrt v vodi štiri osebe, ki so se peljale po cesti. Oblaki se vtrgajo in voda pridere s tako močjo, da odnese vse štiri proti morju ter jih zasuje z blatom. Našli so še tisti dan mrtve. V mestu nevihta ni škode naredila.

Izmed gorá 2. avg. □. — Tankočutni politikarji slutijo že nekaj časa, da se politično vreme preobrača. Veter je začel ravno od nasprotne strani pihati, Prusakom ne ravno na ljubo. Bismarkovci začudeno gledajo, kaj je to, in nečejo prav verjeti, da bi to mogoče bilo. Pa prepričani naj bodo, da ni samo mogoče, ampak da je istina. Evropa se je naveličala divjega libe-

*) Po tem pridevku — piše se spačeno „Semler“ ali bolj po starem „Sembler“ — se razločuje grof Rudolfova rodovina od družih Attems-ov. Pis.

**) V Gorici že vedó, kaj je to. Pis.

ralnega hujskanja, ki nosi svobodo na jeziku, vojsko in zatiranje pa v srcu; evropske države so začele čutiti, da jim Prusija s svojimi liberalnimi agenti korenine obstanka spodjeda, bati so se začele Pruske pošasti iz „krvi in železa“, zato so postale jako hladne nasproti gorečim besedam pruskih aposteljev „svobode, napredka in razsvetljenosti.“ Začela je pihati hladna, dobrodejna konservativna sapa. Liberalistični Titani, ki so napovedali vsemu obstoječemu boj, ki so se šтели zmožne krščanstvo izbrisati iz sveta, izstrelili so ves svoj strelni prah, konservativstvo pa je z orožjem uma in zgodovine dobro preskrbljeno. Zato so začeli liberalci izvrševati tisto pomikanje v vojski, ki se po nemški pravi: „nach rückwärts konzentriren.“ Liberalci so vedno vpili o sebi: „mi smo izobražena Evropa, kar je omikancev, vse stoji za nami. Proti nam so le farji itd.“ Tudi danes še tako vpijejo, pa razložek je ta, da se jim zdaj noče več tako verjeti, kakor nekdanj. Sad, ki ga liberalizem donaša, se le predobro na Prusiji vidi; narode je groza pred liberalizmom, ki spoštovane može preganja, ker se svoji veri nočejo izneveriti, ki škofe zapira, ker so zvesti služabniki božji, in božjo zapoved više stavijo, ko človeške postave; groza je narode pred liberalizmom, ki Francoze v Lorêni in Slovane v Poznanji tako neusmiljeno zatira. Zato se vsa Evropa odvrča od teh podiralcev in uničevalcev starih nazorov, starih šeg, svobode in neodvisnosti narodov. Vkljub vsej učenosti, vsemu vpitju in razširjanju svojih idej zgubljajo liberalci vendar vedno več tal, in reči se more, da jim je vdana le Prusija in Italija, poslednja le zato, ker je po Pruski milosti vstvarjena, in pade s Prusijo vred, kajti rop je rop, če prav je ropar kralj Viktor Emanuel, in ni dvomiti, da mu božja kazen ne bo odšla, če prav je le „zaničevanega“ papeža oropal. Klin s klinom in sila s silo. (Kon. prih.)

Iz Vremske doline 4. avgusta. (*Kmetijski napredek*.) Ročno mlatilnico Henrika Lanz-a in žitno vejalno čistilnico od Blaža Vovk-a imamo od kmetijske podružnice iz Senožec tukaj v delu. Ponesli ste se prav dobro in priporočati moremo ta dva stroja vestno vsakemu kmetovalcu, kateri si hoče dve tretjini delavcev pri mlatvi prihraniti in več zrna dobiti, ker se pri teh strojih nič ga ne zgubi. — Hvala c. kr. kmetijskemu ministerstvu in centralnemu odboru c. kr. kmetijske družbe Kranjske, ker si zadnja prizadeva od prvega podpore za razne nam koristne reči dobivati. Hvala tudi tistemu rojaku, kateri si vsestransko prizadeva naše kmetijstvo iz nemarnega spanja zbujati, kateri si zraven raznih kmetijskih strojev in orodja tudi prizadeva, lepa goveja plemena po naši deželici širiti! Že se vidi mnogo lepih junic in junčkov v tej okolici od plemenitega, lepo rastečega trdnega muricodolskega plemena; tedaj hvalo moramo izreči tudi predsedniku kmetijske podružnice g. Jožefu Zelen-u v Senožecah.

Z Gorenskega 27. julija. — V 29. št. „Novic“ dokazuje nekdo potrebo živinskih in čebelarških sejmov v Lescah in dolži Kranjske tržne dneve, da so krivi slabe prodaje živine v našem kraju. Dopisnik bi pač lahko vedel, da je cena živine padla in kar je z njo v zvezi, da je popraševanje po nji se zmanjšalo, česar pa Kranjski tržni dnevi niso krivi, ker pred kratkim časom bilo je kupca čez mero. Dalje g. dopisnik trdi, da Radoljski sejmi tega imena niso vredni in nepripravi za živino. Gosp. dopisnik se še ni prepričal o Radoljskih sejmih, drugače bi vedel, da sejmov kakor so ti, izvzemši poletna dva, od Kranja do Beljaka — neizvemši Tržiških in Trbiških — ni, naj le dokaže veljavo in vrednost drugih; in ravno v Radoljci so bili živinski sejmi združeni z blagom vpeljani, pa se niso sponesli. Zdaj pa naj bi se napravili v Lescah, kjer

se še ena štacuna, da-si dobro založena, ni mogla zdržati! Gosp. dopisnik ne vé, da železnice pač pospešujejo vsestransko kupčijo in kolobarjenje blaga, a ne sejmov. *) Prostora za živinske sejme razun javnih prostorov ali dvorišev, ki so pa v Radoljci vsa druga, v Lescah blizo hiš jaz ne vem; da pa Radoljski srenjski zastop grajo zasluži, o tem bom na drugem mestu govoril še več; premalo se poganja za vsestranski napredek, že nekaterekrat je v materijalno kvar srenje zavozil, ali zastop vendar nima vpliva oziroma sejmov, če bi Kranjski mestni zastop bil najstrogeje ustavoveren, bodo sejmi in trgi v Kranju vendar le ostali.

Iz Kranja 9. avg. — Kar časniki poročajo o tem, da je g. Jugovic s svojim mlinom na kant prišel in zakaj se je bivši njegov knjigovodja vstrelil, je večidel neresnično. Resnica je na kratko rečeno ta le: Gospod Jugovic je 3. t. m. prodal svoj mlin in druga posestva Tržaškemu trgovcu Usiglio, s katerim je bil v kupčijski zvezi. Vzrok samoumora knjigovodje Jenerja pa najde vsakdo lahko v sledečih razmerah: Da on ni sam sebe umoril zaradi ljubezni do hčerke Jugovičeve in zaradi tega, da bi bil pri Jugovicu kako denarno zgubo trpel, jasno je iz tega, da je on svojemu gospodarju v Trst zvečer pred smrtjo pisal, da je on gosp. Jugovicu nekoliko tisoč goldinarjev dolžan in da je moral jako slabo vest imeti o svojem poštenju, ker je tudi večer pred samoumorom iz glavne kupčijske knjige vse liste iztrgal in uničil, kateri bi utegnili odkriti delovanje njegovo. Pokopali so samoumorca brez duhovskega spremstva na pokopališče mestno, kjer je poštar Škarja svoj prvi znani „spech“ imel; novoverni liberalci pa so ga boje iz hvaležnosti, da je radodaren denar sipal, spremili v obilni množici, katero so drugi mestjani mirno od strani gledali.

Iz Ljubljane. — Nasvetu družbe kmetijske, naj bi prihodnji mesec nekoliko Kranjskih učiteljev ljudskih šol šlo v Gradec, nekoliko pa v Gorico, kjer se bodo nauki kmetijstva predavali slovenski, je pritrdilo ministerstvo kmetijstva ter deželni vladi naukazalo, naj v ta namen učini po zaslišanji deželnega šolskega sveta, kar je potreba.

— (*V zadnji seji deželnega šolskega sveta*) je gosp. inšpektor ljudskih naših šol Pirker zopet pokazal svoje „antiklerikalne rogé.“ Predlagal je namreč, naj se očetom frančiškanom kar na vrat na nos, to je, že prihodnje šolsko leto vzame učiteljstvo v Kamniški ljudski šoli, češ, da nimajo postavne sposobnosti za to. Gledé na to, da oo. frančiškani Kamniško šolo že mnogo let prav dobro oskrbujejo in da štirje učitelji mestu borih 200 gold. stanejo, je šolski svet enoglasno podrl Pirkarjev novošegni naklep ter sklenil, da ostanejo še učitelji frančiškani, — in da se samostan frančiškanski vpraša, ali ne bi sedanjih učiteljev bila volja podvreči se dotični postavi za dosego učiteljske sposobnosti.

— (*Iz c. k. zdravstvenega sveta*) naj povemo eno dogodbo, katera kaže predrzno vsegamogočnost birokrata, ki se od nog do glave „verfassungstreu“ klicati dá, pa vendar glavnega pravila ustave ne spoštuje. — Zdravstveni svet protestiral je zato v svoji seji dne 8. t. m. zoper samovoljno ravnanje rudarskega predstojnika Idrijskega g. Lipolda pri oddaji službe c. kr. rudarskega fizika. Služba bila je razpisana, prosilo je za-njo 13 zdravnikov. Gosp. Lipold pa pošlje zdravstvenemu svetu samo 4 prošnje, češ, da ostalih 9 ni sposobnih za to službo; zdravstveni svet naj izbere med temi štirimi, ako pa tega noče, pošlje naj prošnje v

*) Se vé, da gledé tega mi z gosp. pisateljem nismo enakih misli; vendar sprejeli smo ta sestavek, da se sliši tudi drugi zvon. Vred.

kratkem nazaj! — Zdravstveni svet, ki ima po ustavni postavi pravico, nasvetovati sposobne može za vse zdravniške državne službe v deželi, zahteva prevdariti vse prošnje, — a to postavno zahtevanje odbil je paša-birokrat Lipold, in kar brez predlogov zdravstvenega sveta stavi naravnost ministerstvu nasvet, ki je izvolilo dr. Jenkota za rudarskega fizika. Mi ne rečemo, da dr. Jenko ni sposoben za to službo in se ne spuščamo v preiskavo, zakaj je gosp. Lipold ravno njega pred vsimi nasvetoval; ker pa se je po misli vseh udov zdravstvenega sveta v tem slučaju prelomila postava od 30. aprila 1872 in je po takem birokratičnem postopanju zdravstveni svet razžaljen v svoji časti, zato je sklenil, pritožiti se pri ministerstvu. Radovedni smo, ali bode ministerstvo pritožbo zdravstvenih svetnikov, ki radovoljno in brez plačila služijo vladi, rešilo ugodno in v čast zdravstvenega sveta ali ne. Ako bi se tako naprej ravnalo z zdravstvenim svetom, se bo pač vsak zdravnik premislil, vstopiti v tako kompanijo, ki bi bila le peto kolo v zdravstvenih zadevah, in na smeh vsemu občinstvu. Pojte rakom žvižgat s takimi vstavnimi postavami, ki jih z nogami teptati sme vsak birokrat!

— (*Dr. Razpet*) pride za c. kr. okrajnega zdravnika v Ptuj na Štajarsko; za to mesto je z vladnim dovoljenjem menjal z dr. Škraberjem, ki na njegovo mesto pride za okrajnega zdravnika v Postojno. Z odhodom dr. Razpeta zgubi naša dežela enega najboljših zdravnikov, tudi v živinskih kugah mnogo skušenega. Dr. Razpet je tudi s pohvalo več let izvrševal opravila zdravstvenega svetovalca. Ker pa mu je odgojevanje otrok lože v Ptuj kakor v Postojni, zato si je želel premestjenja. Naša najboljša voščila spremljajo vrlega rodoljuba na Štajarsko!

— (*Matica slovenska.*) Prosim vse tiste gospode poverjenike, kateri niso še poslali letošnje letnine (in ustanovnine) sebi poverjenih matičarjev, naj izvolijo to kmalu storiti. Imenik gré te dni v tiskarno; če bo v njem kaj pomot, ne bo to moja krivica. J. Tušek, tajnik.

— (*Vabilo v mesečni shod političnega društva „Slovenija“*) v četrtek 13. avgusta 1874 ob 8. uri zvečer v čitalnični dvorani. Vrsta razgovorov: Razgovor o vžitinskem davku v Ljubljani; 2. Palacky in zadnje literarno delo njegovo; 3. razgovor o prihodnji Ljubljanski volitvi za deželni zbor mesto dr. Suppana.

— (*Poslanca namesto odstopivšega g. dekana Grabrijana*) mislijo Vipavski volilci izbrati gosp. Matija Lavrenčiča, posestnika v Vrhpolji pri Vipavi, vrlega narodnjaka. Več o njem bo prinesel „Slovenec“.

— (*Gosp. L. Jugovic*) se je poslanstvu odpovedal, toraj bo tudi za njega nova volitev.

— (*Prvi civilni zakon*) se bo sklenil te dni v Ljubljani, ženin in nevesta sta že na „rotovžu“ nabita. Ženin je železnišk konduktêr in katoličan, nevesta hči krčmarja na Šentpeterskem predmestji in luteranka.

— (*Kako delajo z našimi vojaki*), kaže sledeča dogodba, ki diši po tistem času, ko je pri vojaci palica pela in je bil vsak vojak višemu nasproti — ničlja. Pri zdanjih vojaških vajah imajo, kakor vsako leto, šotor pri Fužinah blizu Ljubljane. Nek vojak (reservist) je prinesel iz Ljubljane pri največi vročini šest pušek doli in vročine potêč se drznil si odpeti tri gumbe. Zagleda ga stotnik B., stopi k njemu, se zadere nad njim ter ga dá zavoljo te velikanske pregrehe zoper vojaško postavo za roke k hrastu privezati, kjer je revež pri največi vročini moral stati dve uri vpričo mnogo gledalcev. Pripoveduje se nam, da se je drugemu enaka zgodila, le da je bil tako pripét k nekemu poslopji. Ali

ni tako ravnanje z vojaki, če bi bili še tako surovi, kar pa niso, ker je zdaj jako mnogo olikanih med njimi, — po duhu vojaške postave? Ni mar kar naravnost rečeno, barbarično, turško? In ali so častniki, ki se tako daleč spozabijo, za današnjo vojaščino še primerni? Mislimo, da ne, in upamo, da bodo više uradnije to reč preiskovale in take nepristojnosti za zmiraj zabranile.

— (*„Sokol“*) bo 15. t. m. obhajal svojo desetnico z veselico na Drenikovem vrhu, kamor se podá ob 2. popoldne, in z besedo zvečer na čitalničnem vrtu.

— (*Prelesnika*), znanega ponarejalca bankovcev, kateri je že Bog vé kolikokrat všel, so žandarji pri Lašičah zopet vjeli in prignali ga v Ljubljano.

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Slov. Gospodar“ piše: „Gliha se štrha“. Za novo „narodno društvo“ v Ljubljani išče Vošnjak med svojimi udovi tudi v srenji sv. Krištofa na Laškem. Ko bode število izvoljenih dopolnjeno ter se bo moglo z novim društvom „bobnati“, hočejo liberalni slovenski politikarji sijajno svečanost v slavo „verskih“ postav napraviti. Nesrečno ljudstvo, ki se tako za nos voditi dá! Da vas skoro pamet sreča!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Prihod cesarja, ki se podá v vojaški tabor pri Brandižu, v Prago je napovedan 7. septembra. Velike važnosti se zdi ta prihod, posebno ker je že mnogo let preteklo, kar ga ni bilo na Česko. Pa tudi novica — če je resnična — da pride v Brandiž takrat tudi Mak-Mahón, predsednik Francoske republike, je pomenljiva; verjetna je, kajti pri današnjem stanu je naravna zveza Rusko Avstrijsko-Francoska, ker se nič ne vé, kaj kuje Pruska in je treba vsem trem pred njo na straži biti. Ker je tudi nadvojvoda Albrecht potoval po Ruskem, Prusi že zeló pisano gledajo. Da bi pa prihod cesarjev na Česko bil kaka „Ausgleichsreise“, tega se Čehi sami nič kaj posebno ne nadjajo.

— Lože prostomavtarske, katero so hoteli nekateri na Dunaji napraviti, vlada ni dovolila; zato se nemčurski listi zeló hudujejo nad njo.

— Pred začetkom deželnih zborov bo ministerstvo sklicalo še vse deželne načelnike na Dunaj, da jim izroči vladne predloge za zборе, in sicer tudi še dá ustmena povelja, kako se imajo v deželnih zbora obnašati.

Ogerska. — Srbska skupščina je izvolila zdaj rumunskega metropolita Iváčkoviča za patrijarha. Tedaj postane vsim pravicam naroda srbskega nasproti Rumunec njegov patrijarh!

Listnica vredništva. Gosp. Fr. Nachtigallu v L: „Novice“ se od tod v redu pošiljajo; pošta mora kriva biti; treba tedaj, da se pritožite.

Žitna cena

v Ljubljani 8. avgusta 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 50. — banaške 6 fl. 80. — turšice 4 fl. 80. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 40. — ječmena 3 fl. —. — prosa 3 fl. —. — ajde 4 fl. 40. — ovsa 2 fl. 10. — Krompir 3 fl. 40.

Kursi na Dunaji 7. avgusta.

5% metaliki 70 fl. 70 kr. Ažijo srebra 103 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 50 kr. Napoleondori 8 fl. 81 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 8. avgusta 1874: 50. 60. 82. 33. 44.
na Dunaji } 31. 5. 45. 60. 43.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 22. avgusta.